

2. Като се сравнява броя на спомоществователите на български книги от Галац с тези в други румънски центрове, се вижда, че галацките заемат трето място - след тези от Букурещ и Браила. Това впрочем съответствува на големината на тези емигрантски средища и на ролята и значението, което българските колонии в тях са играли в живота на българската емиграция и изобщо в историята на българското национално възраждане. Т.е. на свой реда спомоществователските списъци, които разгледахме по-горе потвърждават направените въз основа на други данни наблюдения и изводи, както за количествените параметри, така и за разнообразната дейност и роля на българските общности в тези големи румънски центрове.

3. Разгледаните спомоществователските списъци ни помагат да очертаем точно, по-достоверно числеността на българското присъствие в Галац през втората четвърт на миналия век, но те ни разкриват и персонално /поименно/ и значителна част от установилите се там български преселници. Благодарение именно на този вид източници със сигурност знаем конкретните имена на значителен брой българи - живущи и работещи в Галац през този период. Несъмнено това са най-издигнатите и народностно осъзнати членове на българската общност в този голям пристанищен център на тогавашното румънско княжество Молдова. Фактът, че тези конкретно персенофицирани представители на тамошните ни сънародници са подкрепили издаването на български книги, свидетелствува не само за тяхното по-високо от общата маса културно и образователно равнище, но и за това, че те са осъзнавали и поддържали единението и връзките със съотечествениците си в България. От техните среди най-вече са идвали подтици и импулси за развитието на тамошните българи.

От друга страна то показва и тяхното добро материално състояние. Защото спомоществователството на книги било в оная епоха своего рода културно меценатство, каквото не всички преселници могли да проявят, както поради материални възможности, така и по други причини: притъпено народностно съзнание, недостатъчно образование, неосъзната потребност от българско четиво, неразбиране ролята на българската книга за запазване на националната идентичност и т.н.

И не случайно сред имената на спомоществователите на българските книги в Галац през разглеждания период /както това впрочем е и при другите емигрантски колонии и през целия възрожденски период/ срещаме личности, които играят не малка роля в стопанския, политическия и културния живот на българската емиграция и са дейни участници в много нейни изяви от различен характер и мащаби. Достатъчно е да се припомнят в това отношение личности като Георги Димитров Карловски, Евлогий Георгиев, архимандрит Максим Райкович и т.н. Сред спомоществователите се срещат представители и на много известни търговски фамилии като братя Аврамови, Антаки х. Йордакев, Пулиев, Гешови, Ганушев и др.

4. Спомоществователските списъци представляват значителен интерес и от още една страна. Те дават надеждни сведения за това откъде произхождат, от кои селища в България са дошли в Галац голяма част от българските преселници. Както се вижда от изнесените по-горе данни в списъците се съдържат имената на близо 30 селища от различни краища на българските земи. По такъв начин тези данни се